

Bruselj, 11. december 2020
(OR. en)

13852/20

ENV 788
COMPET 626
AGRI 471
TRANS 589
MI 560
IND 263
CONSOM 214
ECOFIN 1136
ENER 486
RECH 511
SAN 463
MARE 36
SOC 794
CHIMIE 63
ENT 149

DOPIS

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Svet
Št. predh. dok.:	13503/20
Št. dok. Kom.:	6766/20 + ADD 1 - COM(2020) 98 final
Zadeva:	Osnutek sklepov Sveta: Okrevanje naj bo krožno in zeleno – odobritev

1. Komisija je 11. marca 2020 predstavila sporočilo z naslovom „Novi akcijski načrt za krožno gospodarstvo – za čistejšo in konkurenčnejšo Evropo“¹. Akcijski načrt je ključni element evropskega zelenega dogovora in določa celovit okvir ukrepov za pospešitev prehoda na „model regenerativne rasti“, ki bo znatno prispeval k doseganju podnebne nevtralnosti do leta 2050 in ločitvi rasti od rabe virov, hkrati pa bo zagotovil dolgoročno konkurenčnost EU in poskrbel, da ne bo nihče prezrt. Ta prehod je vključen tudi v industrijsko strategijo za Evropo², ki jo je Komisija predstavila istočasno s sporočilom.
2. Aksijski načrt za krožno gospodarstvo opredeljuje približno 35 dejavnosti, katerih ključna značilnost je okvir politike za trajnostne izdelke, zajemajo pa pobude glede zasnove izdelkov, proizvodnih procesov ter krepitev vloge potrošnikov in javnih kupcev. Pobude bodo usmerjene v ključne vrednostne verige izdelkov, kot so elektronika in IKT, baterije, embalaža, plastika, tekstilni izdelki, gradbeništvo in stavbe ter hrana. Poleg tega je predvidena tudi revizija zakonodaje o odpadkih. Pomemben sestavni del akcijskega načrta je tudi okrepitev prizadevanj na mednarodni/globalni ravni.
3. Razprave o akcijskem načrtu na ravni delovne skupine so se začele spomladi. Ministri in ministrice za okolje so 23. junija 2020 na neformalni videokonferenci izmenjali mnenja o prispevku okoljskih in podnebnih politik ter krožnega gospodarstva k okrevanju po COVID-19.
4. Predsedstvo je na tej podlagi in v odziv na akcijski načrt predstavilo osnutek sklepov Sveta z naslovom „Okrevanje naj bo krožno in zeleno“, katerega namen je oblikovati celovite politične usmeritve glede širokega nabora ukrepov, ki jih je v akcijskem načrtu opredelila Komisija. V osnutku sklepov je poudarjen tudi pomen krožnega gospodarstva za okrevanje po COVID-19 ter izpostavljena navezava na digitalizacijo, ki je ključna, da bi se izkoristil ves potencial krožnega gospodarstva.

¹ Dok. 6766/20 + ADD 1 – COM(2020) 98 final.

² Dok. 6782/20 – COM(2020)102 final.

5. Osnutek sklepov je bil obravnavan na ravni delovne skupine na več neformalnih videokonferencah, na katerih je zadnji osnutek predsedstva prejel široko podporo. Nato je bil po neuradnem tistem postopku o njih dosežen začasni dogovor.
 6. Odbor stalnih predstavnikov je 9. decembra 2020 potrdil dogovor o osnutku sklepov.
 7. Svet naj v skladu s tem odobri osnutek sklepov iz priloge k temu dopisu.
-

Okrevanje naj bo krožno in zeleno
– osnutek sklepov Sveta –

SVET EVROPSKE UNIJE –

OB SKLICEVANJU NA:

sklepe Evropskega sveta z dne 21. julija 2020 o večletnem finančnem okviru in Instrumentu Evropske unije za okrevanje NextGenerationEU¹;

sklepe Evropskega sveta z dne 12. decembra 2019 o podnebnih spremembah²;

sporočila Komisije:

- „Čist planet za vse: evropska strateška dolgoročna vizija za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtrarno gospodarstvo“³,
- „Evropski zeleni dogovor“⁴,
- „Čas za Evropo: obnova in priprava za naslednjo generacijo“⁵,
- „Novi akcijski načrt za krožno gospodarstvo: za čistejšo in konkurenčnejšo Evropo“⁶,
- „Odpornost na področju kritičnih surovin: oris poti k večji zanesljivosti in trajnostnosti“⁷;
- „Strategija na področju kemikalij za trajnostnost – okolju brez strupov naproti“⁸;

¹ Dok. EUCO 10/20.

² Dok. EUCO 29/19.

³ Dok. 15011/18 – COM(2018)773 final.

⁴ Dok. 15051/19 + ADD 1 – COM(2019)640 final.

⁵ Dok. 8136/20 – COM(2020)456 final.

⁶ Dok. 6766/20 + ADD 1 – COM(2020) 98 final.

⁷ Dok. 10435/20 – COM(2020)474 final.

⁸ Dok. 11976/20 + ADD 1 – COM(2020) 667 final.

- „Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 – vračanje narave v naša življenja“⁹;
- „Strategija ‚od vil do vilic‘ za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem“¹⁰;
- „Nova industrijska strategija za Evropo“¹¹ in „Strategija za MSP za trajnostno in digitalno Evropo“¹²,
- „Prepoznavanje in odprava ovir za enotni trg“¹³ in „Dolgoročni akcijski načrt za boljše izvajanje in uveljavljanje pravil enotnega trga“¹⁴;
- „Oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope“¹⁵ in „Evropska strategija za podatke“¹⁶;

prejšnje sklepe Sveta o krožnem gospodarstvu, zlasti sklepe z dne 25. junija 2018: „Uresničevanje akcijskega načrta EU za krožno gospodarstvo“¹⁷ in sklepe z dne 4. oktobra 2019: „Več krožnosti – prehod na trajnostno družbo“¹⁸;

sklepe Sveta z dne 26. junija 2019: „Snovanje strategije Unije za trajnostno politiko na področju kemikalij“¹⁹;

sklepe Sveta z dne 23. oktobra 2020: „Biotska raznovrstnost – potrebno je nujno ukrepanje“²⁰;

sklepe Sveta z dne [...]: „Digitalizacija v korist okolja“²¹;

⁹ Dok. 8219/20 + ADD 1 – COM(2020) 380 final.

¹⁰ Dok. 8280/20 + ADD 1 – COM(2020) 381 final.

¹¹ Dok. 6782/20 – COM(2020)102 final.

¹² Dok. 6783/20 – COM(2020)103 final.

¹³ Dok. 6779/20 – COM(2020) 93 final.

¹⁴ Dok. 6778/20 – COM(2020)94 final.

¹⁵ Dok. 6237/20 – COM(2020)67 final.

¹⁶ Dok. 6250/20 – COM(2020) 66 final.

¹⁷ Dok. 10447/18.

¹⁸ Dok. 12791/19.

¹⁹ Dok. 10713/19.

²⁰ Dok. 12210/20.

²¹ [Dok. xxxx/20].

resolucije Evropskega parlamenta o učinkoviti rabi virov: prehod na krožno gospodarstvo, o izvajanju direktive o okoljsko primerni zasnovi (2009/125/ES) z dne 31. maja 2018, o evropskem zelenem dogovoru z dne 15. januarja 2020 ter o trajnostni strategiji za kemikalije z dne 10. julija 2020;

resolucijo GS ZN: „Spreminjamo naš svet: agenda za trajnostni razvoj do leta 2030“, cilje trajnostnega razvoja, ministrsko deklaracijo s četrtega zasedanja skupščine ZN za okolje (UNEA), v kateri se je svetovna skupnost dogovorila, da bo s krožnim gospodarstvom spodbujala trajnostne vzorce potrošnje in proizvodnje, resolucije UNEA 2/8 o trajnostni proizvodnji in potrošnji, 4/1 o inovativnih načinih za doseganje trajnostne potrošnje in proizvodnje, 4/6 o morskih plastičnih odpadkih in mikroplastiki, 4/9 o onesnaževanju s plastičnimi proizvodi za enkratno uporabo ter 2/7 in 4/8 o preudarnem ravnanju s kemikalijami in odpadki;

Na poti k okrevanju po pandemiji COVID-19

1. OPOZARJA, da moramo po pandemiji COVID-19 gospodarstvo in družbo obnoviti trajnostno; zato POUDARJA, da je treba že na samem začetku začrtati pravo pot, pri čemer bo evropski zeleni dogovor izhodišče, ki nas bo usmerjalo h krožnemu in podnebno nevtralnemu gospodarstvu, ki bo odporno, konkurenčno in varno ter bo ohranjalo, obnavljalo in trajnostno izrabljalo biotsko raznovrstnost ter omogočilo ničelno onesnaževanje, pri katerem bo gospodarska rast ločena od rabe virov in ki bo upoštevalo različna izhodišča in posebnosti držav članic ter zagotavljalo pravičen prehod, pri katerem nihče ne bo zapostavljen;
2. OPOZARJA, da bosta instrument Evropske unije za okrevanje (NextGenerationEU) in večletni finančni okvir pomembno pripomogla k ustvarjanju delovnih mest in odpravljanju neposredne škode zaradi pandemije COVID-19, hkrati pa Unijo trdno usmerila na pot k trajnostnemu in odpornemu okrevanju, podprla učinkovito, pravično in socialno uravnoteženo izvajanje ciljev politike evropskega zelenega dogovora ter zagotovila skladnost odhodkov EU z načelom neškodovanja in cilji Pariškega sporazuma;

3. POTRJUJE, da bo prehod na krožno gospodarstvo ključen pri krepitevi konkurenčnosti, inovacij, ustvarjanju delovnih mest in blaginje, in sicer s spodbujanjem krožnih poslovnih modelov in nabavnih praks ter podjetništva in raziskav, s podaljševanjem uporabe plastičnih proizvodov, s povečevanjem vrednosti in funkcionalnosti izdelkov, stavb in sredstev, s preprečevanjem izčrpavanja virov in ustvarjanja odpadkov, z izboljšanjem ravnanja z zaradi uporabe hierarhije ravnanja z odpadki, z vzpostavitvijo dobro delujočega enotnega trga za nestrupene, visokokakovostne sekundarne surovine ter z uporabo podatkov in digitalnih tehnologij; POUDARJA, da je pri tem mogoče skrajšati in diverzificirati dobavne verige ter zmanjšati strateške odvisnosti od primarnih virov, zlasti neobnovljivih, in da bo to povečalo strateško avtonomijo in odpornost EU ob hkratni ohranitvi odprtega gospodarstva;
4. OPOZARJA, da bosta ločevanje gospodarske rasti od rabe virov ter prehod na krožne sisteme v proizvodnji in porabi bistveno pripomogla k izpolnitvi ciljev iz agende ZN za trajnostni razvoj do leta 2030 in doseganju podnebne nevtralnosti EU do leta 2050, zasuku trenda izgube biotske raznovrstnosti, ohranjanju in obnovi ekosistemov ter njihovih storitev, učinkovitejši rabi virov in ustvarjanju okolja brez strupov, da bi tako raba virov in emisije toplogrednih plinov ostale znotraj omejitev, ki veljajo za naš planet, ter da bi izpolnili dolžnost do prihodnjih generacij, ter POZIVA Komisijo in države članice, naj si prizadevajo za popolno krožno gospodarstvo;
5. TOPLO POZDRAVLJA novi akcijski načrt za krožno gospodarstvo kot osrednji steber evropskega zelenega dogovora, ki je bistveni pogoj za okrevanje gospodarstva in trajnostno rast;
6. POUDARJA, da je treba novi akcijski načrt za krožno gospodarstvo usmeriti v politiko trajnostnih izdelkov, ključne vrednostne verige izdelkov in preprečevanje nastajanja odpadkov ter IZRAŽA ZADOVOLJSTVO, ker so v mnogih njegovih ukrepih upoštevani pozivi in priporočila iz sklepov Sveta z dne 4. oktobra 2019 o krožnem gospodarstvu;

7. POZIVA Komisijo, naj začne izvajati ukrepe in čim prej predloži zakonodajne predloge, ki so opredeljeni v akcijskem načrtu za krožno gospodarstvo, v skladu z dogovorjenimi načeli boljše priprave zakonodaje²², zlasti z izpeljavo celovitih ocen učinka, hkrati pa nameni potrebna sredstva za zagotovitev in olajšanje njegove izvedbe in uveljavitve, med drugim s pravočasno predložitvijo potrebnih izvedbenih dokumentov in smernic ter rednim poročanjem državam članicam o napredku pri izvajanju; POTRJUJE, da bi bilo treba pri oblikovanju novih političnih in zakonodajnih ukrepov akcijskega načrta za krožno gospodarstvo upoštevati posebne izzive, s katerimi se spopadajo otoki; SE ZAVEDA, da imajo pri izvajanju in dopolnjevanju akcijskega načrta za krožno gospodarstvo posebno vlogo države članice s sprejemanjem lastnih ukrepov in z naložbami na nacionalni ravni;
8. POZIVA k skladnemu oblikovanju in izvajanju različnih politik; OPOZARJA, da je treba pri utemeljevanju ključnih ukrepov iz novega akcijskega načrta za krožno gospodarstvo v skladu z agendo OZN za trajnostni razvoj do leta 2030 in Pariškim sporazumom vzpostaviti jasne povezave z ustreznimi obstoječimi in prihodnjimi strategijami, sporazumi in pobudami, zlasti, a ne izključno, v okviru zelenega dogovora; POUDARJA, da je pri utemeljevanju ključnih ukrepov pomembno, da upravna in ekonomska bremena ostanejo sorazmerna;

Trajnostni izdelki kot pravilo

(Trajnostna zasnova izdelkov)

9. POZDRAVLJA pobudo, ki jo je najavila Komisija, o predložitvi zakonodajnih predlogov kot dela celovitega in integriranega okvira politike za trajnostne izdelke, ki bo spodbujal podnebno nevtralnost, energijsko učinkovitost in učinkovito rabo virov ter krožno gospodarstvo brez strupov, varoval javno zdravje in biotsko raznovrstnost ter krepil vlogo potrošnikov in javnih kupcev ter jih ščutil;

²² Medinstitucionalni sporazum o boljši pripravi zakonodaje z dne 13. aprila 2016 (UL L 123, 12.5.2016, str. 1).

10. POUDARJA, da morajo načela trajnosti izdelkov v okviru politike za trajnostne izdelke temeljiti na pristopu življenjskega cikla, pri katerem gre za to, da se zmanjša vpliv na okolje, čim bolj ohrani vrednost, daje prednost trajnejšim izdelkom in da se materiali čim dlje ohranjajo v gospodarskem ciklu (ponovni premislek, zavrnitev, ponovna uporaba, zmanjšanje, popravilo, preoblikovanje in recikliranje), pri čemer je treba upoštevati socialne vidike; v zvezi s tem POZIVA Komisijo, naj pripravi predloge, s katerimi bi zagotovili, da se bodo pri zasnovah izdelkov, danih na evropski trg, skupaj s temi načeli krožnosti upoštevali tudi načelo o varnih in že v zasnovi trajnostnih kemikalij ter energijska učinkovitost in da bodo hkrati zagotovljene kakovost, učinkovitost in varnost izdelkov; POZIVA Komisijo, naj skupaj z državami članicami in deležniki razvije ustrezne metode preverjanja vsebnosti recikliranih materialov v izdelkih in po potrebi preuči vprašanje uvedbe predpisane vsebnosti recikliranih materialov za posebne skupine izdelkov;
11. POZIVA Komisijo, naj na podlagi presoje vplivov obravnava vprašanje prekomerne potrošnje in zmanjšanja količine nekaterih izdelkov za enkratno uporabo ter vprašanje prezgodnje zastarelosti, zlasti električnih in elektronskih naprav, pa tudi programske opreme; POZDRAVLJA namero Komisije, da prepove uničevanje neprodanega nepokvarljivega blaga, kadar za to ni tehničnih razlogov;
12. V CELOTI PODPIRA zavezo Komisije k čim manjši vsebnosti problematičnih snovi v izdelkih in po možnosti njihovem nadomeščanju; PODPIRA krepitev krožnosti v okolju brez strupov; POZIVA Komisijo, naj si prizadeva za utrjevanje načela varnosti in trajnosti že v zasnovi, kar bo pripomoglo k nadaljnjim inovacijam in dobremu ravnanju s kemikalijami in odpadki; OPOZARJA, da je varnost izdelkov pomembna in da se je treba izogibati problematičnim snovem v izdelkih, zlasti če njihova uporaba ni nujna, ter da je treba med drugim upravljavcem odpadkov, na zahtevo pa tudi potrošnikom, omogočiti preprost dostop do informacij o vsebnosti kemikalij v celotnem življenjskem ciklu izdelka;

13. POZDRAVLJA namero Komisije, da predloži temeljno zakonodajno pobudo za razširitev področja uporabe direktive o okoljsko primerni zasnovi, v skladu s katero bi se njen okvir uporabljal za širši nabor izdelkov; POZIVA Komisijo, naj oblikuje nova merila, s katerimi naj bi se zlasti zagotovila učinkovita raba virov in materialov ter cikli nestrupenih materialov, hkrati pa naj si še naprej prizadeva za povečevanje energijske učinkovitosti, da bodo upoštevane posebnosti posameznih izdelkov ter zagotovljena varnost izdelkov; POUDARJA, da morajo biti ta merila specifična in preverljiva;
14. POUDARJA, da je treba pri oblikovanju meril za okoljsko primerno zasnovo v celoti upoštevati razvoj izdelkov in trga ter da bi ti zato morali postati učinkovitejši, pri čemer bi se bilo treba izogniti nepotrebnim zamudam in upravnim bremenom; POZIVA Komisijo, naj postopek pospeši in ga zaključi v treh letih za vsako skupino izdelkov;
15. UGOTAVLJA, da bi lahko okoljski odtis izdelka postala ena od temeljnih metodologij za različna orodja politike o izdelkih v EU in v okviru za trajnostne izdelke, pri čemer se upoštevajo tudi druge ustrezne metodologije;
16. POZIVA Komisijo, naj preuči potencial novih poslovnih modelov, ki bi lahko optimizirali učinkovitost in trajnost izdelkov in storitev vzdolž vrednostne verige, kot so souporaba, zakup, ponovna izdelava izdelkov, zagotavljanje izdelkov v obliki storitev ali rabljenih izdelkov, ter modelov, pri katerih proizvajalec ostane lastnik, in modelov za podporo, pri čemer imajo MSP in potrošniki ključno vlogo v teh novih poslovnih modelih; POUDARJA, da ima sektor popravil v Evropi velik gospodarski potencial in da lahko ustvari veliko delovnih mest;

(Krepitev vloge potrošnikov in javnih kupcev)

17. POTRJUJE, da je treba zagotoviti celovite, preverljive, standardizirane in lahko dostopne informacije o trajnosti izdelkov (npr. v digitalni obliki), ki onemogočajo lažno zeleno oglaševanje, pri čemer se spoštujejo poslovne skrivnosti in intelektualna lastnina; zato Komisijo POZIVA k opredelitvi zahtev po okoljskih informacijah za izdelke, tudi glede njihove popravljivosti, in preuči možnost uvedbe regulativne okoljske oznake;

18. POZDRAVLJA namero Komisije, da opredeli „pravico do popravila“, na podlagi katere naj bi potrošniki imeli možnost za popravilo svojih izdelkov po sprejemljivi ceni; OPOZARJA, da je treba za spodbujanje trajnosti izdelkov okrepiti pravice potrošnikov; POUDARJA, da bi morale vse nove zahteve glede trajnosti temeljiti na zahtevah, ki so že določene v ustreznih sklepih Komisije o podelitvi znaka EU za okolje ter v svežnju o okoljsko primerni zasnovi in označevanju z energijskimi nalepkami (kot so razpoložljivost rezervnih delov, informacije o popravilu in vzdrževanju, razstavitev s splošno dostopnimi orodji itd.), pri čemer bi jih razširili na ustrezne kategorije izdelkov in jih še zaostрили;
19. ODOBRAVA namero Komisije, da z uporabo okoljskega odtisa izdelkov in drugih metod, ki temeljijo na življenjskem ciklu izdelkov, zagotovi, da bodo zelena zagotovila utemeljena na podlagi okoljskih vplivov v celotnem življenjskem ciklu izdelkov; v zvezi s tem tudi POZIVA Komisijo, naj preuči obstoječe instrumente, kot so sistem za okoljsko ravnanje in presojo ter okoljske deklaracije o izdelkih, z vidika medpodjetniških informacij, pri tem pa daje prednost dokazanim in uglednim uveljavljenim evropskim in nacionalnim znakom za okolje tipa I;
20. POZDRAVLJA namero Komisije, da poudari pomen javnih naročil krožnih izdelkov in storitev za spodbujanje krožnih trgov in naložb, ter PODPIRA, kadar je to primerno in izvedljivo, obvezna merila za zelena javna naročila na podlagi analiz učinka in ciljev v življenjskem ciklu, ter poudarja potrebo po poročanju in spremljanju, da bi se ocenili rezultati politik zelenih javnih naročil in hkrati zmanjšala upravna bremena; OPOZARJA na pomen ustreznega usposabljanja;

(Krožnost v proizvodnih procesih)

21. POUDARJA, da je krožno gospodarstvo ključno za izpolnitev ciljev industrijske strategije EU; zato POZDRAVLJA ukrepe iz strategije, s katerim bodo načela krožnega gospodarstva upoštevana v vseh industrijskih panogah EU in ki bodo hkrati zagotovili, da bo večja krožnost povečala konkurenčnost industrijskih panog EU;

22. POZDRAVLJA napoved Komisije, da bo v okviru pregleda direktive o industrijskih emisijah²³ in referenčnih dokumentov o najboljših razpoložljivih tehnologijah ocenila možnosti za nadaljnje spodbujanje krožnosti v industrijskih postopkih, hkrati pa podrobneje opredelila uporabo zakonodaje o odpadkih; PODPIRA namero Komisijo za širitev sheme EU za preverjanje okoljskih tehnologij in povečanje njene prepoznavnosti;
23. POZDRAVLJA posodobljeno strategijo EU za biogospodarstvo²⁴ in njeno usmerjenost v vključevanje krožnega gospodarstva v vse sektorje, v katerih se uporabljajo materiali na biološki osnovi, ter PRIZNAVA, da lahko krožno biogospodarstvo prispeva k razvoju novih izdelkov visoke vrednosti, narejenih iz ustreznih industrijskih odpadkov ali stranskih proizvodov; POUDARJA, da morajo biti izdelki in materiali na biološki osnovi – tako kot vsi ostali izdelki – varni za okolje in ne smejo ogrozati recikliranja tokov odpadkov ali ukrepov za preprečevanje nastajanja odpadkov, da bi ostali pomembni tudi v prihodnosti; OPOZARJA, da je treba za določitev vplivov na okolje in porabo energije uporabljati metodologije celotnega življenjskega cikla;
24. POZIVA k naložbam v evropske zmogljivosti za uporabo krožnih sistemov in sistemov z zaprto zanko, pri čemer naj bo poseben poudarek na predelavi materialov, pri proizvodnji katerih se porabi veliko energije in virov, ter kritičnih surovinah in razvoju s tem povezanih potrebnih trajnostnih tehnologij;

Strateški pristopi h ključnim vrednostnim verigam

(Splošni vidiki)

25. POZDRAVLJA usmerjenost skupnega akcijskega načrta za krožno gospodarstvo v predlaganih sedem vrednostnih verig z velikim učinkom, saj tvorijo precejšen delež gospodarstva EU, od njih je odvisnih veliko delovnih mest ter imajo velik vpliv na okolje in emisije toplogrednih plinov; POZDRAVLJA namero Komisije, da vzpostavi okvir politike za trajnostne izdelke z obravnavanjem ključnih vrednostnih verig prek sistemskih sektorskih strategij, hkrati pa POUDARJA, da je treba zagotoviti skladnost med temi strategijami in obravnavati tudi socialne učinke;

²³ Direktiva 2010/75/EU.

²⁴ Dok. 13229/18 – Sporočilo Komisije COM(2018) 673 final.

26. PODPIRA načrt Komisije za predstavitev pobude za krožno elektroniko, da bi se obravnavalo vprašanje vpliva potrošniških električnih in elektronskih naprav na okolje ter preprečevanja prezgodnje zastarelosti, in sicer zlasti na način, da se z zahtevami za okoljsko primerno zasnovo podaljša njihova življenjska doba, olajšajo nadgradnje in popravila, zagotovi razpoložljivost nadomestnih delov ter obravnava vprašanje naraščajočega toka odpadkov; poleg tega naj bi se dragocene sestavine in surovine, zlasti kritične surovine, predelovale in ponovno uporabljale v Evropski uniji, hkrati pa izkoristile inovacijske in tehnološke zmogljivosti ter določile minimalne zahteve za energijsko učinkovitost; v zvezi s tem POZDRAVLJA namero Komisije, da predlaga uvedbo enotnega polnilnika
27. PODPIRA namero Komisije za revizijo Direktive o omejevanju uporabe nekaterih nevarnih snovi²⁵, da bi ocenila njeno uspešnost in učinkovitost ter skladnost z drugo zakonodajo, zlasti s področjem uporabe, opredelitvami, zahtevami, izjemami in datumi začetka uporabe iz uredbe REACH²⁶, Direktive o odpadni električni in elektronski opremi²⁷, Uredbe o obstojnih organskih onesnaževalih²⁸ in Direktive o okoljsko primerni zasnovi²⁹, da bi utrdila in okrepila zakonodajni okvir EU o kemikalijah ter poenostavila postopek odločanja;

²⁵ Direktiva 2011/65/EU (spremenjena z Direktivo 2017/2102/EU).

²⁶ Uredba (ES) št. 1907/2006.

²⁷ Direktiva 2012/19/EU.

²⁸ Uredba (EU) 2019/1021.

²⁹ Direktiva 2009/125/ES.

28. PODPIRA Komisijo pri vseh pobudah, katerih cilj je preprečevanje nastajanja odpadne električne in elektronske opreme ter njeno ločeno zbiranje, zlasti elektronskih naprav velike vrednosti, da se izboljša priprava za ponovno uporabo ali recikliranje; POUDARJA, da bi bilo treba pri ukrepih za spodbujanje takšnih ukrepov upoštevati vidike subsidiarnosti in že obstoječe nacionalne sisteme ter čim bolj povečati preostalo vrednost in funkcionalnost elektronskih naprav, kolikor je to tehnično izvedljivo in ekonomsko smiselno; POUDARJA, da je treba preprečiti nezakonite pošiljke rabljene električne in elektronske opreme, ki ni več primerna za ponovno uporabo, da se prepreči negativen vpliv na zdravje in okolje ter ohranijo kritične surovine znotraj EU;
29. POZIVA Komisijo, naj med drugim na podlagi poročila Skupnega raziskovalnega središča predlaga sistem točkovanja glede popravljivosti električnih in elektronskih izdelkov, da bi bili potrošniki obveščeni o stopnji popravljivosti teh izdelkov;

(Baterije in vozila)

30. POZDRAVLJA predlog Komisije za nov regulativni okvir za baterije³⁰, s katerim naj bi se zagotovila varna, krožna in trajnostna vrednostna veriga za vse baterije ter uvedli ukrepi za ohranjanje vrednosti in optimizacijo že na stopnji zasnove in proizvodnje ter naprej do uporabe in ponovne uporabe, ponovne izdelave in recikliranja, poleg tega pa – kadar je to ustrezno – spodbudila uporaba baterij, ki jih je mogoče ponovno napolniti;
31. PODPIRA namero Komisije, da predlaga revizijo direktive o izrabljenih vozilih³¹, da bi povečala krožnost v avtomobilskem sektorju, na primer z določbami o trajnostni zasnovi in najvišji možni stopnji popravljivosti, pa tudi z boljšim uveljavljanjem zakonodaje, da bi se obravnavalo vprašanje „pogrešanih“ vozil in nezakonitega izvoza izrabljenih vozil;

³⁰ Dok. 13944/20 + ADD 1 – COM(2020) 798 final.

³¹ Direktiva 2000/53/ES.

32. POZDRAVLJA namero Komisije, da predlaga revizijo direktive o embalaži in odpadni embalaži³², da bi zagotovila, da bo do leta 2030 vso embalažo mogoče ponovno uporabiti ali reciklirati na ekonomsko izvedljiv način, da bi se zmanjšala količina embalaže in pretirana raba embalaže ter s tem količina odpadne embalaže; hkrati UGOTAVLJA, da je treba spoštovati standarde glede higiene in varnosti hrane; UGOTAVLJA, da je bila direktiva revidirana leta 2018 in da države članice potrebujejo dovolj časa za njeno izvajanje; SPODBUJA Komisijo, naj vanjo po potrebi vključi določbe v zvezi z recikliranimi materiali v embalaži, podobno pristopu, ki je bil v direktivi o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo³³ uporabljen za plastenke;
33. POUDARJA, da bi bilo treba zaradi izpolnitve teh ciljev ob reviziji direktive o embalaži in odpadni embalaži posodobiti določbe in opredeliti določbe, ki bodo konkretnije, učinkovitejše in lažje izvedljive, da bi tako spodbujali uporabo trajnostne embalaže na notranjem trgu in zmanjšali kompleksnost embalaže, da bi spodbudili ekonomsko izvedljive rešitve ter izboljšali možnost ponovne uporabe in recikliranja ter čim bolj zmanjšali vsebnost problematičnih snovi v embalažnem materialu, zlasti materialu za pakiranje živil; POUDARJA, da lahko prodaja v razsutem stanju pripomore k zmanjšanju količine odpadne embalaže; poleg tega POUDARJA, da lahko javni dostop do pitnikov in do pitne vodovodne vode prispeva k zmanjšanju odpadne embalaže, ter POZIVA Komisijo in države članice, naj spodbujajo takšne ukrepe; POUDARJA, da mora biti označevanje embalaže lahko razumljivo, da bodo potrošniki obveščeni o možnosti recikliranja in o tem, kam je treba odvreči odpadke, da se olajša recikliranje;
34. POZDRAVLJA namero Komisije, da določi pravila za varno recikliranje vseh plastičnih materialov, namenjenih za stik z živili; POZIVA Komisijo, naj določi časovni razpored za izdajo dovoljenj za mehanske postopke za polietilen tereftalat (PET) in v tesnem sodelovanju z zadevnimi proizvajalci oblikuje pravila za plastiko, ki ni PET;

³² Direktiva 94/62/ES.

³³ Direktiva 2019/904/EU.

35. PODPIRA cilje Komisije, določene v strategiji EU za plastiko³⁴, in Komisijo POZIVA k izvedbi v njej določenih ukrepov ter da naj poroča o njenem izvajanju in vplivih na okolje, na primer o emisijah toplogrednih plinov in pridobljenih izkušnjah, ki bi se lahko upoštevale pri oblikovanju prihodnje politike;
36. POTRJUJE, da je treba zmanjšati porabo izdelkov za enkratno uporabo, kadar je to najboljša okoljska rešitev, uskladiti razlage proizvodov, ki jih zajema direktiva o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo, označevati izdelke in razvijati standardizirane metode za merjenje vsebnosti recikliranih materialov v izdelkih, po možnosti na podlagi usklajenih metod preverjanja; s tem v zvezi OPOZARJA na možne koristi razširjene odgovornosti proizvajalca;
37. UGOTAVLJA, da je direktiva o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo dobro izhodišče za enotno kvoto glede recikliranih materialov v plastenkah pijač za enkratno uporabo; POUČARJA, da morajo države članice okrepiti zbiranje, sortiranje in recikliranje plastičnih odpadkov ter strateško infrastrukturo za visokokakovostno recikliranje, in POZIVA Komisijo, naj nemudoma predlaga nadaljnje ukrepe za spodbujanje večjega povpraševanja po recikliranih materialih, za omejitev izvoza plastičnih odpadkov v države zunaj EU in za zaprtje zanke za recikliranje plastične embalaže, na primer s spodbujanjem sistemov povratne embalaže ali razširjene odgovornosti proizvajalca ter z določitvijo minimalnih zahtev EU za vsebnost recikliranih materialov v plastičnih proizvodih;
38. SPODBUJA Komisijo in države članice, naj podprejo pilotne projekte in izboljšave nastajajočih inovativnih tehnologij, kot je napredno mehansko ali kemično recikliranje plastike, pri tem pa zagotovijo, da se bo z njimi zmanjšal splošni vpliv na okolje z vidika življenjskega cikla; POZIVA Komisijo, naj preuči možnosti za kemično recikliranje, da bi postalo trajnosten način recikliranja plastike, poleg tega pa naj opredeli pogoje, pod katerimi bi se lahko obravnavalo kot možnost za recikliranje odpadkov v skladu z opredelitvijo iz okvirne direktive o odpadkih³⁵;

³⁴ Dok. 5477/18 + ADD 1 – Sporočilo Komisije COM(2018) 28 final.

³⁵ Direktiva 2008/98/ES (nazadnje spremenjena z Direktivo 2018/851/EU).

39. POTRJUJE, da bi morala vsaka morebitna uporaba plastike na biološki osnovi, „biološko razgradljive“ plastike ali plastike, „primerne za kompostiranje“, temeljiti na presojah vplivov na okolje v življenjskem ciklu, pri čemer bi bilo treba v celoti upoštevati vlogo obnovljivih materialov pri blažitvi podnebnih sprememb, ohranjanju biotske raznovrstnosti in prehranski varnosti; zato POZIVA Komisijo, naj oblikuje jasen okvir politike za plastiko na biološki osnovi, „biološko razgradljivo“ plastiko ali plastiko, „primerno za kompostiranje“, da bi preprečili zavajanje potrošnikov ter zmanjšali količino smetenja s plastiko in nenamerno onesnaževanje, zagotovili ustrezno obdelavo in preprečili onemogočanje recikliranja drugih vrst plastičnih odpadkov;
40. PODPIRA namero Komisijo, da čim prej omeji uporabo namerno dodane mikroplastike in obravnava vprašanje onesnaževanja s plastičnimi peleti, da bi se zaščitilo okolje in zdravje ljudi, ter da nadaljuje razvoj in usklajevanje metod za merjenje nenamerno sproščene mikroplastike iz izdelkov, kot so tekstil, pnevmatike, barve in premazi, z namenom sprejetja nadaljnjih ukrepov za odpravljanje onesnaževanja iz teh virov, ter PREDLAGA da se pri tem opre na delo, opravljeno v okviru skupne strategije izvajanja okvirne direktive o morski strategiji³⁶;
41. PODPIRA vsa prizadevanja za odpravo vrzeli v znanstvenih spoznanjih o mikroplastiki v okolju, tudi na kopnem in v zraku, pitni vodi, živih organizmih in hrani, o njenih virih in učinkih na zdravje ljudi;
42. POZIVA Komisijo, naj sprejme zaveze glede mikroplastike, vključno s preventivnimi ukrepi za zmanjšanje mikroplastike v okolju; POUDARJA, da je treba sprejeti preventivne ukrepe v celotnem življenjskem ciklu, na primer proizvodnjo izdelkov na način, ki preprečuje emisije mikroplastike ali opremljanje pralnih strojev s filtri;

³⁶ Direktiva 2008/56/ES.

43. POZDRAVLJA celovito strategijo EU o tekstilu, ki jo je najavila Komisija, in Komisijo POZIVA, naj pri njenem oblikovanju upošteva pomisleke in priporočila, ki jih je Svet že izrazil³⁷, vključno z ukrepi za okoljsko primerno zasnovo in obveščanje potrošnikov (sistem označevanja) ter, kadar je primerno, shemami razširjene odgovornosti proizvajalca ter zmanjšanjem in postopnim opuščanjem problematičnih snovi, pri čemer naj se upošteva celotni življenjski cikel preje, tkanin in tekstila, pa tudi njihov prispevek k emisijam toplogrednih plinov, vpliv na okolje in zdravje ter delovni pogoji; POZIVA jo tudi, naj preuči možnost sektorske zakonodaje; PODPIRA vključitev predloga za prepoved uničenja neprodanega nepokvarljivega blaga v prihodnjo strategijo EU o tekstilu; UGOTAVLJA, da strategija ne bi smela vključevati le novih zahtev za proizvajalce EU, temveč tudi instrumente, ki bi spodbujali k drugačnemu vedenju potrošnikov, trajnostnim tehnologijam recikliranja in povpraševanju po recikliranem tekstilu, saj morajo države članice od leta 2025 dalje uvesti obvezno ločeno zbiranje tekstilnih odpadkov; SPODBUJA Komisijo, naj analizira vpliv „hitre mode“ na okolje;
44. POTRJUJE, da je kriza zaradi COVID-19 ta sektor na svetovni ravni še posebno prizadela in da je potrebno sodelovanje z deležniki, tudi s potrošniki in mrežami za socialno okrevanje, da bi ga obnovili v skladu z bolj trajnostnimi, krožnimi in konkurenčnimi poslovnimi modeli, ki ustvarjajo vrednost, delovna mesta ter odporne, okolju prijazne in socialno pravične vrednostne verige, ob hkratnem postopnem opuščanju problematičnih snovi iz ciklov materialov v Evropi in zunaj nje;
45. UGOTAVLJA, da je okrevanje po krizi zaradi COVID-19 priložnost za povečanje naložb v trajnostne rešitve in poslovne modele, med drugim v proizvodnjo vlaken iz biomase in odpadkov, vključno z volno, učinkovite obrate za ločeno zbiranje in za pripravo za ponovno uporabo, recikliranje oblačil v oblačila, visokokakovostne tehnologije recikliranja in obrate za ustvarjanje vrednosti iz naslednjih tokov odpadkov, pa tudi v trajnostne inovativne rešitve glede zasnove, kot so „pametni tekstilni izdelki“;

³⁷ Dok. 12791/19 – Sklepi Sveta z dne 4. oktobra 2019: „Več krožnosti – prehod na trajnostno družbo“.

46. PONOVRNO POUDARJA, da so za sektor gradbeništva in stavb značilne velika poraba materialov in energije ter visoke emisije toplogrednih plinov ter da je zanj treba oblikovati integrirana načela trajnostni in krožnosti v celotnem življenjskem ciklu; zato glede na znatne vgradne in obratovalne emisije toplogrednih plinov pri gradbenih delih (stavbe, infrastruktura in gradbene konstrukcije) ter vpliv teh del na okolje v njihovem življenjskem ciklu POZDRAVLJA celovit pristop Komisije h grajenemu okolju in UGOTAVLJA, da to prinaša zahteve za predelovalno industrijo gradbenih proizvodov ter gradbeni in nepremičninski sektor in njihov morebitni prispevek k Evropi, ki bo podnebno nevtralna in bo podpirala biotsko raznovrstnost, energijsko učinkovita, hkrati pa učinkovita pri rabi virov ter krožna; PREDLAGA, da se upoštevajo socialni vidiki ekologizacije sektorja gradbeništva in stavb; PONOVRNO POZIVA Komisijo, naj preuči možnosti za uporabo shem razširjene odgovornosti proizvajalca pri spodbujanju krožnih poslovnih modelov v sektorju gradbeništva in stavb; POUDARJA, da je za izpolnitev teh ciljev pomembno ustrezno usposabljanje in izpopolnjevanje v vseh poklicih, povezanih z gradbeništvom;
47. POZDRAVLJA sprejetje sporočila Komisije „Val prenove za Evropo“³⁸ in POUDARJA, da bi lahko tak val prenove bistveno povečal trajnost grajenega okolja z zmanjšanjem porabe virov in energije ter emisij toplogrednih plinov med obratovanjem stavb (prenova, ki je gospodarna z viri in energijo) in vgrajenih v stavbo, s tem ko bi se vgrajeni viri in potrebna energija – kot prispevek k upočasnitvi cikla materialov – uporabljali dlje, s ponovno uporabo gradbenih elementov in proizvodov, z uporabo izdelkov, materialov in sekundarnih surovin na biološki osnovi, z zmanjšanjem vsebnosti problematičnih snovi v materialih v njihovem življenjskem ciklu, z ohranjanjem kulturne dediščine in urbanih struktur ter z ohranjanjem ali ustvarjanjem visokokvalificiranih delovnih mest; OPOZARJA na koristi uvedbe zahtev, kot so digitalni potni list za stavbe in okoljske deklaracije o izdelkih; UGOTAVLJA, da je treba prenovitvena dela izvesti v skladu z najvišjimi standardi učinkovitosti, da bi pripomogli k podnebno nevtralni Evropi in se izognili temu, da bi še naslednja desetletja ostali energetske in ogljično vezani;

³⁸ Dok. 11855/20 + ADD 1 – Sporočilo Komisije COM(2020) 662 final.

48. POUDARJA, da je treba obravnavati vprašanje trajnosti vseh gradbenih proizvodov, tudi sekundarnih surovin, pa tudi stavb, infrastrukture in drugih gradbenih konstrukcij, v povezavi z izpolnjevanjem tehničnih, funkcionalnih, energetske učinkovitih in z viri gospodarnih, socialnih, okoljskih in zdravstvenih zahtev; OPOZARJA, da lahko na življenjski cikel vezana ocena vplivov na okolje in rabe virov ter ocena emisij toplogrednih plinov za stavbe, mesta, regije in nacionalni stavbni fond pripomoreta k razvoju stavbnega fonda v Evropi, ki bo krožen in bo podpiral biotsko raznovrstnost ter bo podnebno nevtralen, s tem pa k izpolnjevanju ciljev trajnostnega razvoja v EU; UGOTAVLJA, da okvir EU „Level(s)“ vzpostavlja platformo za ocenjevanje in primerjavo življenjskega cikla³⁹; OPOZARJA, da mora Komisija v skladu z okvirno direktivo o odpadkih preučiti določitev ciljev recikliranja gradbenih odpadkov in odpadkov iz rušenja objektov;
49. POZDRAVLJA predlog Komisije za spodbujanje pobud za zmanjšanje pozidave tal in sanacijo degradiranih območij ter povečanje varne, trajnostne in krožne rabe izkopanih tal, pri čemer priznava, da bi krožnost lahko zmanjšala porabo zemljišč in pripomogla k obnovi ekosistemov; POUDARJA, da morajo države članice v celoti izvajati veljavno zakonodajo, zlasti glede omrežja Natura 2000⁴⁰, katere cilj je preprečevanje škodljivih vplivov novih gradenj na biotsko raznovrstnost;
50. POUDARJA, da je predpogoj za gradnjo ali obnovo stavb v skladu z načeloma trajnosti in krožnosti razpoložljivost varnih, visokokakovostnih gradbenih proizvodov, gospodarnih z viri in energijo, pri katerih so na voljo tehnične, podnebne, okoljske in zdravstvene informacije, pa tudi, da bi bilo treba pri njihovi izdelavi čim bolj uporabljati visokokakovostne in certificirane sekundarne surovine ali trajnostno proizvedene izdelke in materiale na biološki osnovi;

³⁹ https://ec.europa.eu/environment/topics/circular-economy/levels_en.

⁴⁰ V skladu z direktivama 92/43/EGS (habitati) in 2009/147/ES (ptice).

51. POUDARJA, da bi morala biti vsaka nova pobuda za nadomestitev izdelkov za enkratno uporabo v živilskem sektorju na tehnično in ekonomsko izvedljiv način tesno povezana z oceno ukrepov, sprejetih pri izvajanju direktive o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo, in s pripravo pobude politike za trajnostne izdelke;
52. POUDARJA, da je voda vse bolj dragocen vir, in OPOZARJA, da je mogoče v postopkih čiščenja odpadnih voda in blata iz čistilnih naprav predelati dragocene materiale ter da lahko ponovna uporaba vode v kmetijstvu in drugih sektorjih, na primer v industrijskih procesih, prispeva k učinkoviti rabi vode; POUDARJA tudi, da ima lahko v nekaterih primerih ponovna uporaba očiščene komunalne odpadne vode za namakanje manjši vpliv na okolje kot izkoriščanje naravnih vodnih virov; POZDRAVLJA namero Komisije, da sprejme načrt celovitega upravljanja s hranili, pa tudi njeno namero, da preuči možnost čim prejšnje revizije direktiv o čiščenju komunalne odpadne vode⁴¹ in blatu iz čistilnih naprav⁴², da bi povečala njihov prispevek h krožnemu gospodarstvu, hkrati pa zagotovila varstvo okolja ter zdravja ljudi in živali, pri čemer bi se postopno opuščale problematične snovi iz ciklov materialov, tudi v skladu z uredbo o gnojilih⁴³;

Preprečevanje nastajanja odpadkov, ustvarjanje priložnosti

(Preprečevanje, priprava za ponovno uporabo, recikliranje in druge oblike predelave)

53. POZDRAVLJA usmerjenost akcijskega načrta za krožno gospodarstvo v preprečevanje nastajanja odpadkov in POUDARJA, da se mnoge rešitve nanašajo na učinkovito politiko glede izdelkov, ki jo je treba pretvoriti v konkretne ukrepe in ukrepe za spodbujanje preprečevanja nastajanja odpadkov, kot na primer podaljševanje življenjske dobe izdelkov;

⁴¹ Direktiva Sveta 91/271/EGS.

⁴² Direktiva Sveta 86/278/EGS.

⁴³ Uredba (EU) 2019/1009.

54. POUDARJA, da so bili z revizijo okvirne direktive o odpadkih zastavljeni visoki cilji, in UGOTAVLJA, da bi njihovo uresničitev olajšale naložbe, ki bi se spodbujale z instrumentom NextGenerationEU, večletnim finančnim okvirom in drugimi finančnimi instrumenti; OPOZARJA na preostale izzive pri izvajanju in na to, da je treba pri uporabi ekonomskih instrumentov uporabljati najboljše prakse, na primer razširjeno odgovornost proizvajalca; v zvezi s tem POUDARJA vlogo razširjene odgovornosti proizvajalca pri izpolnjevanju ciljev v zvezi s preprečevanjem nastajanja odpadkov in ravnanjem z njimi ter pri spodbujanju krožnega gospodarstva; POZIVA države članice, naj okrepijo izvajanje obstoječih shem razširjene odgovornosti proizvajalca, in SPODBUJA Komisijo, naj preuči možnost njihove razširitve na nadaljnje skupine izdelkov, kadar je to primerno;
55. SPODBUJA Komisijo, naj preuči določitev sklopa ambicioznih in preverljivih ciljev za zmanjšanje količine odpadkov za tokove odpadkov, pri katerih so vplivi na okolje največji; OB POUDARJANJU, da bi morali vsi novi predlogi temeljiti na celoviti presoji vplivov, in PRIZNAVANJU, da so bili v letih 2018 in 2019 odobreni ambiciozni cilji glede recikliranja komunalnih odpadkov in embalaže ter plastičnih proizvodov za enkratno uporabo, ki jih države članice šele zdaj začenjajo izvajati, SPODBUJA Komisijo, naj se loti več prihodnjih revizij zakonodaje o odpadkih z združevanjem povezanih pobud; POUDARJA, da je treba utrditi sisteme za popravila in ponovno uporabo v EU, ter POZIVA Komisijo, naj preuči možnost okrepitve razprave v vsej EU o sistemih za popravila in ponovno uporabo glede nekaterih proizvodov;
56. PODPIRA krepitev sistemov ločenega zbiranja in sortiranja v EU, ki so za državljane EU jasni in priročni ter omogočajo doseganje višjih ciljev recikliranja, pa tudi izboljšanje kakovosti ter stroškovne učinkovitosti in gospodarnosti z viri pri sekundarnih surovinah, vendar POUDARJA, da je treba pri vsaki racionalizaciji sistemov ločenega zbiranja na ravni EU upoštevati posebnosti držav članic ter načelo subsidiarnosti in sorazmernosti ter se opirati na najboljše prakse; POUDARJA, da je treba razviti ločeno zbiranje, inovativne tehnologije sortiranja in recikliranja ter povečati zmogljivosti, da bi zagotovili ustrezno obdelavo ločeno zbranih odpadkov v EU;

57. OPOZARJA, da je treba izboljšati ravnanje z odpadki in krožne sisteme ravnanja z odpadki skladno s hierarhijo ravnanja z odpadki, in POUDARJA, da je treba postopno opustiti problematične snovi, zato PODPIRA spodbujanje krožnosti nestrupenih sekundarnih surovin v nestrupenem okolju; zaradi tega POZDRAVLJA sprejetje sporočila Komisije z naslovom „Strategija na področju kemikalij za trajnostnost – okolju brez strupov naproti“⁴⁴;
58. POUDARJA, da je treba nadaljevati naložbe v inovacije in infrastrukturo v zvezi s tehnologijami in zmogljivostmi za pripravo za ponovno uporabo, sortiranje ter visokokakovostno recikliranje v Evropi, pri čemer ugotavlja, da je treba zgraditi in upravljati ustrezno infrastrukturo, v nekaterih primerih tudi za druge oblike predelave, pri tem pa upoštevati hierarhijo ravnanja z odpadki in čim bolj zmanjšati škodljive vplive na okolje in podnebje, ter po potrebi podpreti MSP v tem sektorju; POUDARJA tudi, da sta lahko izboljšanje in razširitev zmogljivosti recikliranja ter spodbujanje recikliranja v Evropi učinkovit način za zmanjšanje izvoza odpadkov;

(Krepitev evropskega trga za sekundarne surovine; pošiljke odpadkov)

59. POZDRAVLJA prihodnjo revizijo uredbe EU o pošiljkah odpadkov⁴⁵, da bi se dodatno uredile pošiljke odpadkov, zlasti izvoz odpadkov v tretje države, ki bi lahko bili škodljivi za okolje in zdravje ljudi v namembnih državah, ter zagotovil učinkovit nadzor nad pošiljkami in izboljšalo izvrševanje zakonodaje v zvezi z nezakonitimi pošiljkami odpadkov, hkrati pa povečala učinkovitost postopkov z uporabo digitalnih rešitev in računalniško izmenjavo podatkov, ne da bi to vplivalo na raven varstva okolja, ter da bi se zagotovilo nemoteno pošiljanje odpadkov znotraj EU, kar je ključno za oblikovanje trdnega enotnega trga za sekundarne surovine, ki bi temeljil na visokih okoljskih standardih in preglednosti, tudi z uporabo računalniške izmenjave podatkov;

⁴⁴ Dok. 11976/20 + ADD 1 – Sporočilo Komisije COM(2020) 667 final.

⁴⁵ Uredba (ES) št. 1013/2006.

60. POUDARJA, da je potrebna krepitev notranjega trga sekundarnih surovin na podlagi visokih okoljskih standardov ter standardov varnosti, kakovosti in preglednosti, da bi se izboljšala oskrba in optimizirala uporaba sekundarnih surovin ter s tem zmanjšala odvisnost EU od primarnih virov in povečala strateška avtonomija ob hkratni ohranitvi odprtega gospodarstva; POUDARJA, da je treba spodbujati uporabo sekundarnih surovin v novih izdelkih; v zvezi s tem POUDARJA, da je treba oblikovati evropske in spodbujati svetovne standarde in certificiranje glede vsebnosti in kakovosti sekundarnih surovin v korist celotne vrednostne verige ter uporabljati javna naročila pri spodbujanju povpraševanja po njih, ter POZIVA države članice in evropske institucije, naj uporabijo ta orodja;
61. SPODBUJA Komisijo, naj oceni izvedljivost vzpostavitve opazovalnice za trg ključnih sekundarnih surovin z uporabo digitalne platforme, da bi med drugim evidentirali ponudbo in povpraševanje po recikliranih sekundarnih surovinah ter tako olajšali delovanje notranjega trga sekundarnih surovin in omogočili uspešno sodelovanje med podjetji, s čimer bi spodbujali industrijsko simbiozo in industrijska zavezništva;
62. POUDARJA pomen usklajenih meril za prenehanje statusa odpadka in standardizacije, ker lahko znatno izboljšajo trg za sekundarne surovine; POZDRAVLJA načrte Komisije za določitev obsega razvoja nadaljnjih vseevropskih meril za prenehanje statusa odpadka za nekatere tokove odpadkov, kadar je to primerno; POUDARJA, da bi morala biti ta merila upravno izvedljiva; SPODBUJA Komisijo, naj predhodno študijo razširi na stranske proizvode;

63. POUDARJA, da je treba odpadke obdelovati na čim višji stopnji hierarhije ravnanja z odpadki in zaustaviti odlaganje neobdelanih komunalnih odpadkov na odlagališčih v vseh državah članicah, pri čemer je treba upoštevati posebne razmere v najbolj oddaljenih regijah, ter OPOZARJA na škodljive vplive odlaganja odpadkov na okolje, podnebne spremembe in izpolnjevanje cilja krožnega gospodarstva; POUDARJA pomen ločenega zbiranja, sortiranja in visokokakovostnega recikliranja ter da je treba čim bolj zmanjšati potrebo po sežiganju; hkrati POUDARJA, da morajo biti ukrepi bolj ciljno usmerjeni proti preprečevanju nezakonitega odlaganja odpadkov in ravnanju z odpadki na okolju varen način; POUDARJA še, da je treba zgraditi in upravljati ustrezno infrastrukturo tako, da se čim bolj zmanjšajo škodljivi vplivi na zdrave, okolje in podnebne spremembe;

Krožno gospodarstvo in digitalne tehnologije

64. POUDARJA, da je digitalizacija ključna za uspešno delovanje krožnega gospodarstva, saj izboljšuje učinkovito rabo virov in ohranjanje vrednosti vzdolž vrednostnih verig, na primer z omogočanjem pretoka informacij o izdelkih, s čimer se ustvarjata preglednost in zaupanje med podjetji, regulatorji in potrošniki, pri čemer je treba zagotoviti visoko raven varnosti podatkov; POZIVA Komisijo, naj pripravi predlog o digitalnih potnih listih za izdelke, ki bo omogočal spremljanje in sledenje izdelkom in bo med drugim vseboval informacije o izvoru in sestavi, tudi o prisotnosti problematičnih snovi, vsebnosti kritičnih surovin in recikliranih materialov, ter informacije o možnosti ali navodila za ponovno uporabo, popravila, zbiranje po zavrženju, razstavljanje ter ravnanju z izdelkom kot z odpadkom; POUDARJA, da digitalne tehnologije prinašajo priložnosti za učinkovitejše ravnanje z odpadki, od zbiranja, sortiranja, predelave in obdelave odpadkov do boljšega načrtovanja zmogljivosti recikliranja;

65. SPODBUJA Komisijo, naj v sodelovanju z državami članicami in deležniki vzpostavi standardizirani evropski podatkovni prostor za pametne krožne aplikacije s podatki o vrednostnih verigah in informacijami o izdelkih; POZIVA jo, naj v sodelovanju z državami članicami oceni, katere obstoječe podatkovne baze in podatki, zbrani na podlagi zakonodajnih instrumentov, se lahko uporabijo kot izhodišče za digitalne potne liste za izdelke; POUDARJA, da je treba oblikovati standarde in protokole za izmenjavo podatkov, da se zagotovita interoperabilnost in varnost uporabe podatkov;
66. POTRJUJE, da je treba zmanjšati ogljični, energetski in materialni odtis informacijske in komunikacijske tehnologije, digitalnih tehnologij, digitalno podprtih rešitev in povezanih storitev; POZIVA Komisijo, naj opredeli ali prilagodi obstoječe zahteve za okoljsko primerno zasnovano sistemov IKT ter električnih in elektronskih naprav, da bi se povečala možnost ponovne uporabe, trajnost, popravljivost in možnost recikliranja, ter olajšala razstavljanje in ekstrakcija za ponovno uporabo sestavin in nenevarnih snovi, pri čemer naj posebno pozornost nameni kritičnim surovinam;
67. SPODBUJA Komisijo in vse ustrezne deležnike, naj v izvajanje ukrepov akcijskega načrta za krožno gospodarstvo vključijo vse možnosti trajnostne digitalizacije; POZIVA države članice, naj privabijo javne in zasebne naložbe, tudi z načrti za okrevanje in odpornost, ki podpirajo doseganje podnebne nevtralnosti in krožnega gospodarstva, tudi s prispevkom sektorja informacijske in komunikacijske tehnologije;

Omogočanje, spodbujanje in vključevanje načel krožnosti v enotni trg

(Dobro delujoč enotni trg)

68. POUDARJA, da je dobro delovanje enotnega trga ključno za uspeh zelenega in digitalnega prehoda, saj ustvarja kritično maso za spodbujanje inovativne in trajnostne proizvodnje in potrošnje;

69. OPOZARJA, da je potreben jasen in skladen okvir učinkovitih regulativnih in neregulativnih orodij, zlasti harmonizacije in vzajemnega priznavanja, da bi povečali konkurenčnost trajnostnih in krožnih modelov ter vzpostavili zaupanje in stabilnost za deležnike; V zvezi s tem POUDARJA, da je treba spodbujati naložbe in da lahko ekonomski instrumenti z močnim učinkom finančnega vzvoda povečajo konkurenčnost krožnih poslovnih modelov;
70. OPOZARJA na vprašanje nesorazmerja, ko bodo na enotnem trgu hkrati prisotni linearni izdelki (ki se proizvajajo z nizkimi stroški, brez okoljskih omejitev) in krožni izdelki (proizvedeni v skladu z načeli krožnega gospodarstva), ne nazadnje zaradi povečane spletne prodaje izdelkov; zato POUDARJA pomen učinkovitega nadzora trga na ravni EU na podlagi nove uredbe o nadzoru trga⁴⁶ in uveljavljanja zakonodaje, kar ne bo koristilo le potrošnikom, temveč bo hkrati zagotovilo enake konkurenčne pogoje za podjetja;
71. OPOZARJA na pomen jasnega in skladnega regulativnega okvira za usmerjanje javnih in zasebnih naložb v inovativno krožno podjetništvo in infrastrukturo, da bi EU postala podnebno nevtralna do leta 2050; POUDARJA pomen agende za trajnostno financiranje in zlasti taksonomije EU, ki bosta pripomogli k opredelitvi dejavnosti, ki prispevajo k prehodu na krožno gospodarstvo; zato OPOZARJA na potencial financiranja iz instrumenta NextGenerationEU in večletnega finančnega okvira, da spodbudi naložbe zasebnega kapitala v krožne prakse, in POZIVA vse države članice, naj načrte za okrevanje in odpornost uporabijo za spodbujanje krožnih naložb; POZIVA Komisijo, naj oblikuje krožna merila v okviru uredbe o taksonomiji⁴⁷ in zahteve glede ustreznega razkritja v okviru direktive o nefinančnem poročanju⁴⁸, pri čemer naj med obema zagotovi skladnost;

⁴⁶ Uredba (EU) 2019/1020.

⁴⁷ Uredba (EU) 2020/852.

⁴⁸ Direktiva 2014/95/EU.

72. POUDARJA, da sta zmanjšanje in postopno opuščanje okolju škodljivih subvencij ključna elementa prehoda na krožno gospodarstvo;
73. UGOTAVLJA, da bodo tudi nacionalni svežnji spodbud pripomogli k ponovnemu zagonu in preoblikovanju naših gospodarstev v smeri krožnosti, ter IZRAŽA ZADOVOLJSTVO, da je bil v nedavnih priporočilih za posamezne države v okviru procesa evropskega semestra poudarek namenjen usmerjanju takšnih ukrepov; UGOTAVLJA, da je mogoče učinkovito dodeljevanje sredstev podpreti z vzajemnim učenjem, svetovalnimi storitvami in tehničnim svetovanjem;

(Raziskave, informiranje, izobraževanje in usposabljanje ter krepitev vloge civilne družbe)

74. POUDARJA, da so raziskave, inovacije, informiranje, izobraževanje in usposabljanje ter sodelovanje s podjetji in industrijo ključni za prehod na krožno gospodarstvo, zlasti pri ozaveščanju širše javnosti, oblikovalcev politik in drugih ustreznih deležnikov, da bi jim omogočili polno sodelovanje pri prehodu na bolj trajnosten način življenja in strukture potrošnje;
75. POTRJUJE, da je treba pozornost nameniti socialni razsežnosti prehoda na krožno gospodarstvo z upoštevanjem potrebe po razvoju znanj in spretnosti (preusposabljanje in izpopolnjevanje), vseživljenjskem učenju, prilagajanju in posodabljanju sistemov izobraževanja in usposabljanja, spremembi vedenja ter potrebe po socialno vključujočem in pravičnem prehodu, pa tudi specifičnim izzivom posebnih družbenih skupin ter držav članic in regij; OPOZARJA na novi „Program znanj in spretnosti za Evropo“⁴⁹ v okviru krožnega in zelenega okrevanja ter digitalizacije;

⁴⁹ Dok. 9349/20 – Sporočilo Komisije COM(2020) 274 final.

76. OPOZARJA na pomembno vlogo in potencial mest in regij pri prehodu na krožno gospodarstvo, pri čemer poudarja pomen lokalnih pristopov, in UGOTAVLJA, da je mogoče s sredstvi iz instrumenta NextGenerationEU in kohezijske politike znatno podpreti mestne in regionalne krožne pobude ter ustvarjanje lokalnih delovnih mest;
77. POTRJUJE, da lahko namensko financiranje raziskav in inovacij v okviru predlaganega programa Obzorje Evropa za obdobje 2021–2027 prispeva k utrditvi vodilnega položaja Evrope na področju trajnostnih in krožnih tehnologij ter inovativnih krožnih poslovnih modelov;
78. SE ZAVEDA, da se MSP soočajo s precejšnjimi izzivi in da je treba podpreti krepitev zmogljivosti v MSP z uporabo obstoječih mrež, kot sta evropski center znanja za učinkovito rabo virov (EREK) ali evropska podjetniška mreža (EEN), in OPOZARJA na pomen grozdov, ki olajšujejo prehod, ter uvajanja in uporabe krožnih inovacij, novih tehnologij in industrijske simbioze v MSP; POUDARJA, da imajo strokovni centri in inovacijska infrastruktura, do katerih imajo podjetniki čim širši dostop in kjer bodo lahko pridobivali znanja in spretnosti na področju okoljsko primerne zasnove in ekološkega poslovnega upravljanja, pomembno vlogo pri prehodu na krožno gospodarstvo;
79. POUDARJA, da je za prehod na krožno gospodarstvo ključno sodelovanje deležnikov, in poziva Komisijo, naj izkoristi možnosti evropske platforme deležnikov za krožno gospodarstvo, ki jo vodi skupaj z Evropskim ekonomsko-socialnim odborom, in drugih obstoječih platform v državah članicah;
80. UGOTAVLJA povečano število pobud za trajnost, zlasti v sektorju oblačil, med drugim tudi od civilne družbe, ter POZIVA Komisijo in države članice, naj spremljajo in spodbujajo ta razvoj;

Vodenje prizadevanj na svetovni ravni

81. **PODPIRA** prizadevanja Komisije za spodbujanje svetovnega prehoda na krožno gospodarstvo, tudi s krepitvijo mednarodnega sodelovanja na tem področju;
82. **OPOZARJA** na ugotovitve Mednarodnega foruma za vire v zvezi s svetovno rabo virov ter posledic zaradi pridobivanja in obdelave virov materialov, hkrati pa **POZIVA** Komisijo, naj preuči, ali je mogoče opredeliti „varni manevrski prostor“ glede trajnostne rabe naravnih virov ter začeti razpravo na svetovni ravni o upravljanju naravnih virov in možnostih za izboljšanje sedanjega stanja, tudi z mednarodnim sporazumom;
83. **POZDRAVLJA** pobude Komisije za olajšanje dvostranskih in večstranskih dialogov ter vključitev krožnega gospodarstva v sporazume o prosti trgovini, instrumente financiranja zunanje politike EU ter za olajšanje razumevanja in pridobivanje podpore glede načel krožnega gospodarstva po vsem svetu, na primer v okviru misij krožnega gospodarstva; **POZIVA** Komisijo in države članice, naj še naprej sodelujejo v vseh ustreznih forumih, tudi v Generalni skupščini ZN in Skupščini ZN za okolje; v zvezi s tem **POZDRAVLJA** predlog Komisije, da se na petem zasedanju skupščine ZN za okolje (UNEA-5) vzpostavi „svetovno zavezništvo za krožno gospodarstvo in učinkovito rabo virov – za pravični prehod“;
84. **POZDRAVLJA** pobudo Komisije za svetovni dogovor o plastiki, da bi se zmanjšal negativni vpliv plastike, vključno s plastičnimi odpadki, na okolje in **SE ZAVEZUJE**, da si bo prizadeval za sklenitev takšnega svetovnega dogovora, zlasti z namenom, da bi se zmanjšala količina plastičnih morskih odpadkov in mikroplastike, ter **SPODBUJA** države članice in Komisijo, naj medtem še naprej izvajajo ukrepe na nacionalni in regionalni ravni;

85. POUDARJA, da je v okviru strateškega pristopa k mednarodnemu ravnanju s kemikalijami (SAIMC) zelo pomembno odločanje na naslednji mednarodni konferenci o ravnanju s kemikalijami (ICCM) o trdnem okviru, ki bo omogočal preudarno ravnanje s kemikalijami in odpadki po letu 2020;
86. PODPIRA ambiciozne mednarodne ukrepe z vseh političnih področij, ki lahko pospešijo svetovni prehod na krožno gospodarstvo, kot so ravnanje z odpadki, ravnanje s kemikalijami ter boj proti nezakonitim pošiljkam odpadkov in kemikalij v večstranskih okoljskih sporazumih, kot sta Baselska konvencija o nadzoru prehoda nevarnih odpadkov preko meja in Rotterdamska konvencija o postopku soglasja po predhodnem obveščanju za določene nevarne kemikalije in pesticide v mednarodni trgovini;

Spremljanje napredka na poti h krožnosti

87. OPOZARJA na pomen uspešnega okvira za spremljanje (vključno z uporabo vesoljske infrastrukture, kot sta Copernicus in Galileo/EGNOS) pri ocenjevanju napredka v smeri varnega in trajnostnega krožnega gospodarstva, ki je podnebno nevtravno, podpira biotsko raznovrstnost in je gospodarno z viri;
88. POZDRAVLJA namero Komisije, da še pozorneje spremlja prehod in posodobi okvir za spremljanje krožnega gospodarstva, ter OPOZARJA na pomemben prispevek procesa Bellagio na tem področju, vendar POUDARJA, da se je treba izogibati nepotrebnim upravnim in gospodarskim bremenom ter učinkovito uporabljati obstoječe statistične sisteme in sisteme spremljanja;
89. PONOVRNO POUDARJA, da je treba izboljšati kazalnike ali razmisliti o oblikovanju novih, da bi v celotni vrednostni verigi bolje zajeli življenjski cikel izdelkov in storitev ter prevzemanje novih in krožnih poslovnih modelov in pristopov k upravljanju porabe virov; v zvezi s tem POZIVA Komisijo, naj v tesnem sodelovanju z državami članicami preuči, kako bi se lahko ti kazalniki uporabili kot referenčno merilo za okvirni cilj krožnega gospodarstva EU;

90. SPODBUJA Komisijo in druge institucije EU, naj sodelujejo pri opredeljevanju inovativnih metrik za boljše ocenjevanje krožnosti, tako da izkoristijo digitalizacijo, pri tem pa v celoti upoštevajo socialno-ekonomske razmere v državah članicah; OPOZARJA na koristi uskladiitve posodobljenega okvira z drugimi obstoječimi instrumenti in pobudami na področju trajnosti, da bi tako v celoti izpolnili cilje trajnostnega razvoja.
-